

Aleg. 90.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi gmin i obszarów dworskich Kozłów i innych okolicznych, w sprawie przesienienia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Kozowej do Kozłowa, lub utworzenia w tej ostatniej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 21. listopada 1890 polecającej nam zbadać petycyę gminy i obszaru dworskiego w Kozłowie powiatu Brzeżańskiego, tudzież innych okolicznych w sprawie utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Kozłowie, lub przeniesienia tam siedziby c. k. Sądu w Kozowej, mamy zaszczyt po zebraniu odpowiednich w tej mierze wiadomości przedłożyć.

Petycyę, o której mowa podpisało trzynaście Zwierzchności gmin, położonych w północnej stronie dzisiejszego okręgu sądowego w Kozowej, z których gdy przyszło do potwierdzenia ich życzeń przez uchwały rad gminnych, tylko rady w Kozłowie, Dmuchawcu, Słobudce, Taurowie, Horodyszczu reprezentujące razem z obszarami dworskimi cyfrę 10.603 ludności, oświadczyły się za ewentualną przynależnością do przyszłego okręgu sądowego w Kozłowie.

Obszary dworskie w tej okolicy, więcej są skłonne dla projektu otwarcia nowego c. k. Sądu pow. w Kozłowie, albowiem dwanaście z nich złożyły przychylnę w tej mierze deklaracyę.

Pomimo to, Rada powiatowa w Brzeżanach uważając przeniesienie siedziby Sądu z Kozowej do Kozłowa, za nie odpowiednie interesom ludności tego okręgu, uznała potrzebę ustanowienia nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Kozłowie i w uchwale swej z dnia 3. lutego 1891 zaproponowała przyłączenie do jego okręgu gminy, a) z obecnego okręgu sądowego w Kozowej: 1) Kozłów, 2) Dmuchawice, 3) Słobudka, 4) Taurów, 5) Cycory, 6) Piancza wielka, 7) Krasna, 8) Glinna, 9) Piancza mała, 10) Budyłów, 11) Mydowa, 12) Kaplinec, 13) Horodyszcze, 14) Złoczówka liczące razem ludności łącznie z obszarami dworskimi 17.753 osób i b) gminę Pokropiwnę z ludnością 1.075 należącą obecnie do okręgu Sądu i Starostwa w Tarnopolu, która jednak oświadczyła się przeciw proponowanemu jej wyłączeniu z dotychczasowego okręgu.

Zapytany przez nas o opinię, c. k. Wyższy Sąd krajowy w odezwie swej z dnia 30. listopada 1892 (LW. 61.638) na podstawie dostarczonych przez podwładne organa sądowe relacji, oświadczył się tak przeciw przenoszeniu siedziby Sądu z Kozowej do Kozłowa, jakoteż przeciw kreowaniu nowego c. k. Sądu powiatu w Kozłowie głównie z tej przyczyny, iż w razie rozdzielenia okręgu sądowego w Kozowej na dwa, oba te Sądy z powodu zbyt małego zaludnienia, a zatem i ilości spraw przypadających im do załatwienia, nie potrafiłyby dać odpowiedniego zajęcia dla zwykłego personelu urzędniczego Sądu powiatowego.

Dzisiejszy okręg sądu w Kozowej liczy ludności 53.832, zatem po rozdzieleniu go na dwa okręgi miałby sąd w Kozowej 18.089 a w Kozłowie 17.753 ludności, bez gminy Pokropiwny.

Podług wykazów czynności Sądu pow. w Kozowej zestawionych z lat 1889, 1890 i 1891 z gmin mających się odłączyć do przyszłego Sądu w Kozłowie, było w przecięciu rocznie do załatwienia spraw cywilnych 3.215, zaś karnych 1.440 co rzeczywiście potwierdza zapatrywania c. k. wyższego Sądu we Lwowie, że czynności te nie wystarczą do zajęcia urzędnikom sądowym przyszłego sądu w Kozłowie. Nadmieniam jeszcze Sąd wyższy, iż miasteczko Kozłów w tym stanie w jakim się dziś znajduje, nie nadaje się na siedzibę władz sądu powiatowego i że budynek spichlerzowy, który miasto chce przerobić na dom mieszkalny dla biur sądowych, leży pół kilometra drogi za miasteczkiem wśród innych budynków gospodarskich, gdzie odbywające się prace, nie zapewniałyby dostatecznego spokoju urzędnikom przy ich czynnościach.

Wydział krajowy wobec podobnego stanu rzeczy, musi podzielać zapatrywania c. k. Wyższego Sądu krajowego we Lwowie, że istniejące w tamtejszej okolicy stosunki nie pozwalają mu na teraz popierać żądań gmin petycyjnych. Przyjęliśmy zasadę, iż życzenia mieszkańców przede wszystkim decydować powinny o uwzględnieniu lub nie uwzględnieniu podobnego rodzaju życzeń o zmiany terytorjalne, a że w tym wypadku sprawa utworzenia nowego Sądu w Kozłowie z pomiędzy piętnastu gmin przez Radę powiatową Brzeżańską proponowanych, tylko w pięciu została przyjęta, przychylnie zatem dla dogodności gminy miasteczka Kozłowa, nie wypada wbrew ich woli zmuszać dziesięć pozostałych gmin z propozycji Rady powiatowej, aby je do nowego Sądu w Kozłowie przyłączyli. W końcu i to musimy dodać, iż opinia c. k. Wyższego Sądu wpływa prawie decydująco na postanowienia Ministerstwa sprawiedliwości przy kreowaniu nowych Sądów powiatowych, zatem pomimo przychylniej opinii Wysokiego Sejmu w sprawie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Kozłowie nie miałyby widoków powodzenia. Wnósimy zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem nad petycją gminy i obszaru dworskiego w Kozłowie oraz innych okolicznych, przechodzi na teraz do porządku dziennego

We Lwowie dnia 20. stycznia 1893.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem:

Marszałek krajowy:

Sanguuszko w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Damian Suwezak w. r.

Członek Wydziału krajowego.